

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:

Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 "
Pe 3 luni: 3 "
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTR.: Strada Timișorii Nr. 59.

TELEFON Nr. 30.

INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Proclamarea Unității Naționale

Mărită Nație Română,)*

Sunt aproape două mii de ani, de când împăratul Traian a sădit, a altoit, nobila viță romană în trupina vânjoasă a rezistentului neam dacic, dând astfel naștere poporului nostru român.

Ca o sen'inelă neadormită și cre-dincioasă a organizației și a civiliza-țiunii romane, a răspândit acest popor lumina culturii latine, prefăcând aceste plaiuri și ținuturi — pe-atunci încă sălbatice — în »Dacia felix«, adevă-țară fericită.

*

Dară năvălirea Hunilor și a nu-măroaselor horde barbare — câte s'au străcurat pe-aicia în curs de veacuri — nu numai ne-au stingherit în munca și opera noastră, ci ne-au înfrânt pentru multă vreme, și — ceea-ce a fost mai rău pentru noi — ne-au divizat, ne-au împărțit.

Astfel cu timpul am ajuns ușor uniți în jugul Maghiarilor, dedați dela fire — ca și ceialalți Turani — a trăi din sudoarea altora; — alții au ajuns în robia Turcilor, mai târziu a Ger-manilor și a țarismului rusesc. Mai lungă a fost în deosebite variante robia noastră, a Românilor din Un-garia și Transilvania, care a durat o mie de ani.

*

V'ași amări prea tare sufletele și ași prea intuneca seninătatea acestui frumos praznic național, dacă v'ași infățișa icoana amănunțită a lungilor noastre suferințe din cursul acestor 10 veacuri.

Amintesc numai:

*) Cuvântarea Prea Sfinției Sale Episcopul Dr E. Miron Cristea, cu care a anunțat poporului, românesc unirea pământului strămoșesc din Ardeal, Bănat Ungaria și cu țara-mamă România.

Cum am zăcut veacuri întregi în cea mai neagră iobăgie,

cum am fost proscrisi de legile nu numai aspre, ci draconice ale lui Verbőczy,

cum în atâtea rânduri ne-am pierdut pe toți conducătorii,

cum ne-au sfâșiat chiar credința strămoșască,

cum au rupt legăturile canonice și firești ale bisericii noastre cu bise-rica mamă a fraților de dincolo,

cum ne-au bătut păstorii, ca să se risipească mai ușor turma,

cum au hrănit cu scump sângele nostru toate lipitorile lăpădaturilor străine, s. a. s. a.

Dară cu toate acestea — precum după vorba lui Alexandri „Ceahlăul sub fortună nu cade mușuroiu“ — așa și puterile neamului românesc n'au putut fi zdrobite pentru tot-deauna. Din contră! Mulțumită puter-nicei însușiri a poporului de-a să spori-văzând cu ochii, s'a implinit față de noi cuvântul poetului:

„Barbarii vin, barbarii trec,
Românul îi petrece;

„Și — unde unul a căzut —
răsar în loc-i zece“.

Astfel codrul neamului a odrăslit mereu, suplinind nu numai golurile marilor jertfe, ci am fost chiar în stare să dăm lumii — pe lângă multe altele — și eroi, ca pe Ioan Cor-vinul, carele — ca și Ștefan cel mare — a frânt puterea semilunei păgâne, ca pe Matei Corvinul, carele a fost cel mai mare rege al Ungariei.

Insă cu cât începeau să iasă mai bine la iveală strălucitele noastre insu-șiri strămoșești — cu atâta se sileau mai tare turanicii noștri tirani a ne asupri și strămtora.

Orbiți de gogorița »ideii de stat național maghiar« nu s'au rușinat a născoci cele mai drăcești căi și mij-loace cu scopul hotărît de-a ne des-ființa și maghiarisa. Deoparte Hab-sburgii haini și meșteri întru a sămăna intrigi și discordie între popoarele fostei monarhii, ca astfel să le poată domina și să se poată susține, dealtăparte barbarii de Germani au aflat în finii lor Maghiari pe cei mai tipici ucenici ai inmoralei lor devize: »Macht geht vor Recht.« Conte negru Iuliu Andrassy, pe care intenționează republica ma-ghiară a-l trimite ca delegat la tratativele de pace, a declarat în camera ungară: „Că cauza naționalităților din Un-garia este chestie de putere și nu de drept.“

Mai ales ceea-ce au făcut cu noi în anii din urmă, trece toate marginile. Strigau la cer răsbunare nedreptățile, cari trebuia să le suferim. Ne durea mai ales încătușarea sufletului nostru ro-mânesc și răpirea școalelor, căci n'am uitat nici pe-o clipă admoniția dela 1848 a marelui Barnuț: „Și cu cât vor în-văța mai mulți Romani la școale străine, cu atât va pierde națiunea mai mulți fi.“ Fiecare fiu înstrăinat era o bucată ruptă cu dureri din trupul nostru.

În fața asupririlor și a nedreptă-ților, pe cari nu le puteam opri, ne-am retras resignați la vetrele fami-liilor și la altarele bisericuțelor noastre; și acolo am străjuit cu neadormită grijă și am salvat scumpele comori ale sufletului: legea, limba, datinile strămoșești și toată moștenirea ființei noastre etnice de români.

Dar asupririle acestea — deși ne-au impeștriat cu streini pământul stră-moșesc prin colonisări și cu toată

forța mijloacelor de guvernament, deși ne-au instrăinat orașele, ne-au ținut în neștiință, și intunec împiedcând aproape orice progres; — totuși nu ne-au putut istovi, ci ne-au făcut mai rezistenți, ne-au întărit, ne-au închiegat. Iară țara fraților din regatul liber a devenit pentru noi steaua strălucitoare a nădejdlor noastre de mai bine.

Prinzând curaj, am întezit tot mai mult lupta noastră politică, pornită în contra opresorilor noștri, cristalizând tot mai clar ținta aspirațiilor noastre naționale.

La anul 1866 scrie **Papiu Ilarian** unui deputat român din parlamentul ungar: „**Românii să pretindă curat și simplu, ca să fie națiune politică egală... Numai înainte cu curaj și cauza voastră va ajunge la cunoștința Europei — ȘI ATUNCI AȚI CĂȘTIGAT TOTUL.**”

Bărbăteștile lupte politice ale episcopilor și fruntașilor noștri conducători, pecetluite cu însemnate jertfe de mucenici naționali, formează pagini strălucite ale trecutului nostru întreg.

Ele au ridicat cauza noastră națională la înălțimea, dela care au cunoscut-o Europa; ele au convins popoarele cele mari, care conduc destinele lumii, despre sfințenia cauzei noastre și despre îndreptățirea aspirațiilor noastre spre libertate.

Și când tiranii noștri seculari au intrat și'n sfintele noastre biserici și ne-au pângărit altarele lor, pe cât de sfinte pe atât și de românești, frații noștri liberi n'au mai putut suferi umilirea noastră. Atunci **și maimarele fiu** al marelui său părinte **Ioan Brătianu** — în casa căruia totdeauna sau cultivat cu sfințenie cultul dezrobirii noastre, cu aprobarea plină de însuflețire a tuturor factorilor competenți, urmași de toată țara — au sfătuit din poziția sa plină de răspundere pe Vodă, să scoată sabia și să înceapă lupta alături de acele popoare, pe-a căror steag este scris: „**Înfrângerea tiraniei, biruința dreptății și eliberarea popoarelor asuprite.**”

Ajutorul Celui-de-sus a fost cu ele și cu noi; căci adevăr cuprind cuvintele însuflețitului **Nicolae Bălcescu**: „**Dumnezeu a lăsat libertatea pentru popoare; și cine se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumnezeu.**”

După 52 luni de uriașe jertfe și de mult-mult sânge românesc, vărsat în lupte crunte, a biruit sfânta și mântuitoarea poruncă din solia puternicului Mesia-Wilson: „**Tot poporul trebuie să aibă libertatea a fi**

stăpân pe sine și ași croi însuși viitorul și soarta.”

Ca să ne folosim și noi Românii din Ardeal, Bănat și Ungaria de dreptul, cuprins în acest evanghelic principiu, am venit la această istorică și mareașă adunare națională în străvechia Alba-Iulie, de care ne leagă amintirea celor mai crude chinuri și suferințe, dară și cea maisfântă nădejde.

Deși au trecut decenii și chiar veacuri de atunci, totuși și acum aud, cum geme de adânc din fundul temniței craiul munților noștri **Iancu**, auzim mai ales suspinele, vaietele și sfâșietoarele urlete de durere ale mucenicilor **Horia** și **Cloșca**, cari aici — unde stăm acum — au fost trași pe roată.

Sub impresia acestor amintiri amare, sub impresia proaspetelor noastre suferințe din anii războiului, ... mai poate exista un singur Român, care ar dori, **să mai trăim în același stat cu Maghiarii?** Cine-ar dori aceasta, nu poate fi Român, nu poate avea nici un picur de sânge românesc în vinele sale. Promisiunile deșarte din cursul veacurilor ne-au învățat să nu mai avem în Maghiari nici o încredere.

Dară — chiar de s'ar fi șters din sufletul nostru orice amintire a muceniei noastre de veacuri — și încă nu ne putem gândi decât la aceea, ce-au hotărât și făcut frații din Basarabia și Bucovina, adevă la **Unirea cuscumpa noastră Românie**, alipindu-i întreg pământul strămoșesc.

Aceasta trebuie să fie singura noastră tendință firească; doară idealul suprem al fiecărui popor, ce locuiește pe un teritor compact, trebuie să fie **unitatea sa națională și politică**. Am fi niște ignoranți, vrednici de dispreț și râsul lumii, dacă în situația de azi am avea orice altă dorință. Numai din unirea tuturor Românilor de pretutindenea vor putea răsări astfel de produse și acele manifestațiuni ale geniului nostru național, cari prin însușirile lor specifice românești să contribuie la progresul omenimei.

Deci — oricât ar fi de tare gardul Carpaților, care până acuma ne-a despartit de frații noștri — totuși azi și aici — în atmosfera tradițiilor lui Mihaiu Vodă Viteazul — nu putem decât să exclamăm împreună cu poetul **Rădulescu Niger**:

»Hotarele de astăzi sunt margini trecătoare,

»de care timpul rade;

»Căci el pătrunde'n taina ursitei viitoare,

»când ele s'or deschide!

Ciasul deschiderii a sosit.

Nu putem și nici n'avem lipsă să rățezăm Carpații, căci ei sunt și trebuie să rămână și'n viitor inima României, dar am simțit înainte că astăzi prin glasul nostru unanim vom deschide larg și pentru totdeauna porțile Carpaților, ca liber și neimpedecat să poată pulsa prin arteriile lor cea mai caldă viață românească și ca prin această să ni se înfăptuiască: »**acel vis neimplinit, copil al suferinței,**

»de-a cărui dor au adormit și moșii și părinții.

Pân' la Tisa!

Acest vis ni l'au implinit astăzi epocala și unanim hotărârea marelui adunări naționale, ca întreg pământul nostru strămoșesc din Ardeal, Bănat și Ungaria să se uniască cu țara-mamă, România.

Preasfinția Sa episcopul Gherlei vă promulga acea hotărârea, ca să o cunoașteți întreagă.

Episcopul Dr Iuliu Hossu o cetește însoțindu-o de frumoase cuvinte din partea sa.

La fine — luându-să amândoi episcopii de mână, — episcopul Miron imploară în fața poporului, — adunat sub ceriul liber, pe câmpul, — unde a fost trași pe roată **Horia** și **Cloșca** ajutorul lui Dumnezeu asupra României-mari, cerând pentru toți fii ei oțelirea puterilor trupești, ca să poată munci din tot sufletul pentru întărirea și înflorirea ei.

Din sfânta Scriptură

„**Ridică împrejur ochii Tăi Sioane și vezi, că iată au venit la Tine ca niște făclii de Dumnezeu luminate, dela apus și dela miază noapte, dela mare și dela răsărit fii Tăi, întru Tine binecuvântând pe Cristos în veci**” (Din canonul Paștilor).

Marea adunare națională dela Alba-Iulia.

Încă de joi au început să sosească trenuri pline cu oaspeți veniți din toate părțile locuite de Români. Grosul poporului a sosit însă abia Sâmbătă, iar satele din apropierea Albei-Iulia Duminecă în zorile zilei. Fiecare comună își avea steagul său național și o tăblișă, care arăta numele comunei. Am văzut popor din Maramureș, din Sătmar, Ugocea, Bichiș, Bănat și din alte părți în număr de peste 100,000 de capete cum nu s'a mai pomenit, de când există viața noastră. Și acest popor blând și conștiu de sublimitatea momentului, în care s'a pecetluit pentru vecinicie soarta sa pentru viitor, a fost atât de demn în manifestarea sentimentelor sale naționale, înăbușite până acuma, încât a impus, și a trebuit să impună Europei întregi.

Serviciul Dumnezeesc

Tot ce s'a petrecut Duminecă în 18 Nov. v. 1918 în Alba-Iulia a fost istoric și epocal. Așa și sf. liturgie din biserica noastră centrală. A pontificat episcopul Aradului; iar episcopul Caransebeșului a stat în scaunul arhieresc. De față era și generalul **Leonte** din armata României. În loc de priceasnă corul, condus de profesorul Tjmotieiu Popovici deia seminarul „An-dreian“, a cântat „Imnul legiunilor române“, compus de distinsul nostru poet Dr. Ioan Broșu. Melodia de T. Popovici e foarte frumoasă. La finea liturghiei a cetit episcopul Miron rugăciunea pentru desrobirea neamului, trimisă tuturor parohiilor de către Preaștințitul sinod episcopesc. Cuprinsul admirabil al acestei rugăciuni, alcătuită din texte biblice, cetirea ei respicată au făcut în acele momente de rară înălțare sufletească o impresie atât de adâncă, încât la finea ei absolut întreaga biserică a intonat „Deșteaptă-te Române“. Nici odată în viață n'am simțit emoția, ce-am simțit-o atunci. Ceialalți asemenea. Nu era nici un ochiu uscat. Din ochii tuturor curgeau sfintele lacrimi ale învierii noastre naționale.

În biserica greco-catolică și liturghie a săvârșit-o asemenea cu mare pompă episcopul Lugojului Dr. Valeriu Tr. Frențiu.

Și acum când suntem un neam cu o țară unitară, oare n'ar fi timpul să avem și aceeași lege românească pe care au avut-o moșii și strămoșii noștri? Cât de impozant ar fi fost, dacă cei 5 arhieriei slujeau la același altar al vechei noastre legi?

Adunarea celor 1228 delegați

ai națiunii române se ține în sala casinei militare din cetate. Ea este deschisă de dl **Dr. Ștefan C. Pop**, printr'o înflăcărată vorbire în care face istoricul trecutului nostru vijelios, al jertfelor și suferințelor, ce le-am îndurat în deosebi în război. Apoi salută pe reprezentanții poporului român din Ardeal, Bănat și Ungaria, pe reprezentanții României, pe vicepreședintele Sfatului Țării din Basarabia Pantilimon Halipa, pe reprezentantul Bucovinei prof. Alecu Procopoviciu precum și pe voluntarii din Transilvania și Ungaria aflători în Iași.

Urmează verificarea celor 1228 de delegați sosiți din 27 comitate și constituirea adunării alegându-se de prezident veteranul George Pop de Băsești, apoi episcopii Ioan I. Papp și Dr. Demetriu Radu.

După cuvintele introducătoare ale lui badea George urecă tribuna dl **Vasile Goldiș**, care pronunță un clasic discurs, cum dela Simeon Bănuțiu nu ni-s'a mai dat să auzim. După descrierea în linii generale a luptelor și frământărilor Românilor dela așezarea coloniilor lui Traian până în timpul de față, cetește între nesfârșitele urale hotărârea publicată în nrul nostru precedent. Precis la orele 12 din zi reprezentanții celor 4 milioane de Români se declară uniți cu țara mamă, cu România.

Cel mai de seamă diplomat al nostru, dl **Dr. Iuliu Maniu**, argumentează cu aparat științific pe rând fiecare punct din rezoluție. Socialistul **Iosif Jumanca** aderează la unirea tuturor Românilor. Dl **Dr. Alexandru Valda-Voevod** propune lista celor 130 membrii ai marelui sfat național, iar după cuvântările episcopilor **Dr. D. Radu** și **Ioan I. Papp**, președintele încheie cea mai măreată și mai istorică adunare, din câte s'au ținut vreodată pe pământul românesc.

Vestirea unității noastre naționale

poporului adunat pe câmpia lui Mihailu Viteazul a făcut-o Prea Sfinția Sa părintele episcop **Dr. E. Miron Cristea**, rostind cuvântarea publicată în fruntea numărului nostru de astăzi. A mai

vorbit poporului și simpaticul episcop al Gherlei **Dr. Iuliu Hoszu**, apoi **Dr. Aurel Vlad**, **Dr. Victor Bontescu**, delegatul Basarabiei și cel al Bucovinei ș. a.

Terminându-se adunarea, poporul s'a resfirat în deplină ordine. Muncă uriașă a săvârșit comitetul aranjator și garda națională, care a susținut ordinea. Bănatul și îndeosebi granița Severinului, s'a reprezentat și deastădată în număr impozant (Raportor)

Biblioteca Ștefan Jianu

Era încă pe catafalc trupul regretatului asesor Ștefan Jianu, când hotărâră câțiva tineri, ca amăsurat puterilor lor „să-i eternizeze numele“, colectând dela cunoscuții defunctului parale pentru înființarea unei biblioteci populare pentru Caransebeș. „Biblioteca Ștefan Jianu“. Se zice în „literile fundamentale“: în fiecare an tot, ce se adună, să se spezeze, dacă opurile potrivite acestei biblioteci populare — ar cere aceasta. — Nădăduim, că în felul acesta vom contribui întru câtva la plinirea dorului nobilului defunct de a-și vedea neamul puternic — rugăm pe cei convingși despre puterea culturii să-și aducă obolul lor modest; iar pe aceia, cărora li-se va da în grijă bibliotecă, să se nizuiască numai la aceea, ca opurile cumpărate să se citească de cât mai mulți“.

Atâta zic tinerii. Colectarea se face aici, între Caransebeșeni, pentru că a lor va fi bibliotecă, și cu cât mai bogată va fi, cu atât și fala lor mai mare va fi. Dacă ar dori cineva din provincie să contribuie, să grăbească la plinirea fondului tinerimii, îl rugăm să trimită paralele la administrația foii „Lumina“ sau pe adresa profesorului Alexandru Buțiu, căruia îi predăm grija conducerii fondului. Dânsul, ca — prieten vechiu și bun al defunctului — nizuise-va desigur, ca amintirea lui Ștefan Jianu să fie cât mai demn eternizată și în felul acesta.

Temelia acestei biblioteci o formează cărțile adunate de răposatul cu multă sânguință într'un dulap frumos.

Până acuma au contribuif cu câte 30 cor: P. Grecu, Iancu Căișiu, subl. Ștefan Daia, subl. Pavel Ilescu; subl. Pavel Mirea 20 cor., Ion Domilescu 20 cor., Ioan Tuican 20 cor., Ioan Muntean, teolog 20 cor., Mihail Ienea 10 cor., Nicolae Stroescu 50 cor., Constantin Suru 20 cor., George Adam 10 cor., Nicolae Petria 10 cor., George Petria 6 cor., George Borlovan 10 cor., Nic. Sporea 10 cor., Ghiță Bona 10 cor., Simeon Magieriu 10 cor., Nic. Ijac 20 cor., Achim Miloia 10 cor., Vasile Miloia 10 cor., George Bănuțiu, 10 cor., O. Rădulescu 10 cor., loc. Nedelcu 20 cor., Petru Fotoc 50 cor., Dr. Rădulescu 10 cor., Victor V. Tuica 10 cor., Achim Jumanca 20 cor., Dimitrie Baba 10 cor., P. Rabagia 30 cor., Toma 10 cor., Cârpaș 10 cor., Stoian 10 cor., Marioara 10 cor.

Fundele tricolore, folosite la cununa depusă pe coșciugul asesorului Jianu le-a rescumpărat abs. de teologie Aurel Vernichescu cu 30 cor. (Colecta urmează).

X Noi vrem unirea tuturor...

Prin sânge cald, prin foc și fum,
Dreptatea s'a pornit la drum,
In straie rupte, și-a venit
Pe-un cal, din viscol plămădit,
La poarta mea, și mi-a șoptit:
„E ceasul sfânt, mântuitor,
Jurați unirea tuturor!“

„Jurăm!“ răspund din codri-atunci
Robiții milenarei munci;
„Jurăm!“ răcniră cei legați
Și 'n fiară grele ferecați;
Carpații chiamă frați la frați:
„Sub steagul nostru treicolor
Jurăm unirea tuturor!“

Pământ, cu sânge scump udat,
De mii de mame sărutat,
De azi nepoții lui Traian
Se zmulg din mână de dușman;
Și 'n loc de negre pușcării
De furci și triste bălării
Altare sfinte-or înflori:
„Sub steagul nostru treicolor
Jurăm unirea tuturor!“

Dela Abrud, de prin Albac,
Din Tebea, unde moaște zac,
Din câmpul Sfintei Libertăți.
Din cel Bănat, cu bunătați,
Veniți la praznic, mici și mari,
Voinici, cu piepturile tari,
Eroii noștri legendari:
Sub steagul nostru treicolor
Noi vrem unirea tuturor.

Și, când sub geana zorilor
Incinge-om hora horilor
Crăiesei sărbătorilor:
Cu ochii umezi, fericiți,
In dragoste să-i învăliți
Și-o clipă veacuri să trăiți:
„Sub steagul nostru treicolor
Jurăm unirea tuturor!“

Străinii, cari ne-or fi văzând
O inimă, un dor și-un gând:
Bătrâni, la față 'mbujorați
Feciori, ca leii de bărbați,
Pe toți Români-odată frați:
Ș-or pune jurământul lor
Sub mândrul nostru treicolor!

Tu, Doino, veselă zimbești,
Cu ochi sfioși la cer privești,
Cu tine toți eroii vin
Să mulțămim, să-l preamărim
Pe-al bunilor stăpân divin:
„Sub brațu-i sfânt, ocrotitor
Seibăm unirea tuturor!“

Topiți, Carpații se deschid
De veci, de veci, ș-om face zid
Ca stânca sură de granit
Acestui neam nebiruit,
Sosit-a ceasul mult dorit:
„Cântați unirea tuturor
Sub mândru nostru treicolor!“

Eroi căzuți la Doberdo
Martiri veți fi de-aci încolo,
Ivangorodul blestemat
In sânge de român scaldat
Născu minunea ce-am visat:
„Sub steagul nostru treicolor
Jurăm unirea tuturor!“

Alex. Muntean al lui Vasile

Știrile săptămânii

Fundațiunea asesorului consisto-
rial Ștefan Jianu a sporit în săptămâna
trecută cu următoarele contribuiri: Cornel
Otonoga (tatăl și fiul) 150 cor., Petru
Popoviciu, neguțător în Caransebeș 100 cor.
Adaugând aceste 250 cor. la suma de
3320 cor. publicată în Nrul trecut, starea
prezentă a colectei e de 3570 cor.

Personal. Preasfinția Sa, a plecat azi la Sibiu și de acolo mai departe în misiunea specială, ce i-s'a încredințat din partea marelui sfat în ședința dela Alba-Iulia.

Marele sfat al națiunii române din Ardeal, Bănat și Țara unghurească și-a ținut prima ședință Luni în 19 Noembrie 1918 în Alba-Iulia. După deschidere, dl Iuliu Maniu propune să se aleagă o comisiune pregătitoare pentru a propune cele ce sunț mai de lipsă de hotărât. În comisie se aleg: episcopii Dr. E. Miron Cristea al Caransebeșului, Dr. Iuliu Hoszu al Gherlei, dnii Vasile Goldis, Alexandru Vaida-Voevod, Dr. I. Nedelcu.

Ședința se suspende, ca această comisie să poată combina cele ce ar fi de făcut. După re-deschidere, raportează părintele episcop Dr. Cristea în planul sfatului următoarele:

1. Să se constituie marele sfat alegându-se de președinte veteranul badea George Pop, iară de vice-președinți episcopii Dr. Cristea și Dr. Hoszu, Andreiu Bărsanu și Dr. Teodor Mihali, și de notari: Dr. Silviu Dragomir, Dr. Caius Brediceanu, Dr. Mihai Popovici, Dr. Gheorghe Crișan, Ghiță Pop și Traian Novac. Se aleg unanim. Marele sfat, care acum are preste 130 membri, se va întregi până la 250 inși. Recomandăm comitatelor să trimită în acel sfat și țărani fruntași, iar din Bănat să fie susceptuți și alți fruntași, cari intrunesc cu adevărat încrederea poporului.

2. Preasfinția Sa propune să ne abatem dela uzul de-a institui un **comitet executiv** de 30 membri și a alege numai o stăpânire mai restrânsă, carea cu atât mai ușor să se poată întruni și lucra. Această stăpânire ar fi guvernul nostru, căruia i-se dă numirea de **consiliu dirigent**. Recomandă în acest consiliu 15 inși în frunte cu dl Iuliu Maniu ca președinte, cari cu unanimitate se primesc. Numele lor s'au publicat în nrul trecut.

3. De reședință a consiliului dirigent se statorește **Sibiul**.

4. Toți au depus jurământul înaintea marelui sfat. Formula jurământului compusă de protopopul Dr. Ioan Lupaș, a cetit-o episcopul Aradului, ca cel mai bătrân arhieru.

5. Președintele consiliului desfășură programul, arătând că toți membrii se vor nizuia a conduce după cea mai bună știință și conștiință afacerile neamului, apărând interesele tuturor cetățenilor, ca toți — fără deosebire de limbă și religie — să se simtă acasă ocrotiți de dreptate.

6. Dl Maniu propune să se aleagă o **misiune specială** de 4 inși: anume episcopii Dr. E. Miron Cristea și Dr. Iuliu Hoszu, Dr. Alexandru Vaida și Vasile Goldis, care să meagă la București și să aducă la cunoștință hotărârea unirii noastre cu România, atât Maiestății Sale regelui Ferdinand I, cât și guvernului și corpurilor legislative. Sfatul primește propunerea.

Comitetul național român din Bozovici delegând pe dl locotenent Conciatu Ion de a alcătui siguranța Almăjului, acesta a și alcătuit, ca gardă Națională „Batalionul general Drăgălina”, având în fiecare comună câte un pluton. Când ordinea era perfectă a sosit un escadron de cavalerie sârbă. Populația așteaptă armata română-franceză. Pe Vineri vor fi acolo. Drapelele românești fâlfăie pe toate edificiile.

„**Biblioteca Sămănătorul**” Nr. 40 conținând **Cântări naționale** și anume: 1. Deșteaptă-te române. 2. Trei colori. 3. Pe-al nostru steag. 4. Răpirea Basarabiei. 5. Hora Sinaiei. 6. Drum bun. 7. Hora dela Plevna. 8. Hora Războiului. 9. Cântec de război. 10. Vivat țara mea. 11. Limba

Proprietar-editor: Dr CORNEL CORNEAN

românească. 12. Latina gintă. 13. Fii ai României. 14. Sunt vânător... 15. Trecerea Dunării. 16. Hora Severinului. 17. Hora Unirii. 18. Hora dela Grivița. 19. Hora Dorobanților. 20. Marșul anului 1848. 21. Marșul lui Iancu. 22. Marșul lui Mihai Viteazul. 23. Marș ostășesc. 24. Calcă Române. 25. Auzi buciumul că sună. 26. Haideți frați cu arma 'n mână. 27. Mama lui Ștefan cel mare. 28. Ce e patria română. 29. Românul cătră Tătar. 30. Frunzuliță de stejar. 31. Adio la Carpați. 32. Cea din urmă noapte a lui Mihai cel mare. 33. Peneș Curcanul etc. — Prețul 80 fileri plus 20 fileri pentru porto. Se poate comanda dela Librăria diecezană din Arad (Deák Ferencz u. 35).

SFATURI MEDICALE

Învățătură pentru combaterea morbului zis spaniol

Boala spaniolă este un morb foarte lipicios care trece ușor dela om la om.

Semnele morbului sunt: friguri, apoi febrințală, tusă, trocnă, durere de cap, zgârăetură în grumaz, durere de șele, dureri în mâni și în picioare, slăbiciune generală, lipsa de poftă de mâncare, vomat, sete mare, focărie mare și aiurări.

Când cineva simțește semnele acestei boale, să se pună îndată în pat; să mănânce numai mâncări ușoare zămoase, ca lapte, supă curată; să bea ceai sau puțin vin subțiat cu apă.

Ca să poată asuda e de lipsă să iee ceai ferbinte de floare de teiu sau de soc.

Contra focăriei (ferbințelii) să se folosească pălituri cu apă caldă, ca de pită (comprese Priesnitz.) Acestea se fac în următorul mod: Se moaie un măs. iu în apă, se stoarce apoi bine și se învalue jur-împrejurul pieptului; peste acesta se pune apoi un alt măsaiu uscat așa ca să-l acopere de tot pe cel ud.

Pălitura se schimbă tot la câte 2 ore.

Medicamentul cel mai folosit în contra boalei este praful numit: aspirin.

Se dă oamenilor în vârstă 4 (patru) prafuri la zi; tot la câte 2 ore un praf de o jumătate de gram.

La copii dela 2 ani până la 10 ani se dă jumătate din porțiune, adică 4 prafuri de câte 1/4 de gram praful.

Copii dela 10 până la 15 ani câte 4 prafuri la zi: praful 1/2 de gram.

Bolnavul să nu părăsească în decursul morbului nicidecum odaia, ca să nu se recească din nou atragându-și complicațiuni. În odaia bolnavului să fie un vas anume pentru lipsele trupești (udul și imatul) ale bolnavului.

După trecerea ferbințelilor, chiar și dacă s'ar simți bine de tot bolnavul, să nu părăsească patul și odaia timp de cel puțin zece zile, căci altcum ușor se pot ivi complicațiuni (alte rele).

Nainte de toate să chemăm îndată la început medicul, și nu prea târziu, când nu se mai poate ajuta.

Cum să ne păzim de boală? Veninul morbului intră în corpul omului mai ales prin nas și gură. De aceea să ne spălăm totdeauna înainte și după mâncare gura cu apă caldă; totașa să ne spălăm adese și mâinile cu săpun; să ne ferim de a atinge de bolnav; să nu dăm mâna cu el, să nu-l sărutăm; bolnavul să nu scuipe pe jos, pe podele, ci intrund vas anume cu apă, care să se curețe în fiecare zi regulat.

Bolnavul să-și aibe vasele sale separate care să nu se mestece cu celelalte vase nici la spălat.

Tot așa să-și aibe ștergar (peșchir) și haine de pat separate și să zacă singur, răznit de ceilalți în odaie. Hainele de pat, în cari a zăcut bolnavul, să se spele apoi separat de celelalte cu leșie.

Odaia să fie aerizată cel puțin de 3 ori pe zi; să nu fie prea încălzită; să fie ținută în cea mai mare curățenie și să se îndepărteze din odaie toate lucrurile, cari pot strica aerul.

Oamenii să nu se adune mulți la un loc, nici la birt, nici ia bolnav, nici la priveghiu.

Morții să se îngroape îndată după 24 de ore. Să nu se bage în biserică. Să nu se țină mortul descoperit, nici să se sărute mortul.

Să nu petreacă nime în odaia, în care a zăcut bolnavul nainte de a fi vărut odaia și de a spăla fereștile și podelele.

Calendarul săptămânii

Noembrie

Brumar

Zilele săptămânii	Data	Numele sfinților și sărbătorilor Calendarul Iulian (vechiu)
Joi	29	Mii Paranon și Filumen
Vin.	30	(†) Ap. Andreiu
Sâmb.	1	Pr. Naum și Filaret îndur.
Dum.	2	Pr. Avacum
Luni	3	Pr. Sofronie
Marți	4	(†) Ma Varv.; C. P. Ioan Dam.
Merc.	5	C. P. Sava

P. T.

Subscrisul am onorul a aduce la cunoștință mult on. Public din loc că începând de Luni 15 Decembrie a. c. îmi voi redeschide prăvălia mea de brutărie și voi coace pentru privați zilnic pâne, precum și de vânzare

Joia și Dumineca cornuri și jemle

Cu toată stima

Petru Popa

strada Teiuș Nr. 2

De vânzare

2 boi între 4—5 ani

la economatul P. S. S. episcopului Miron al Caransebeșului

**Manilla,
Raffie,
Sfoară,
Căpestre,
Saci,**

se capătă la:

DESIDERIU HAVAS — LUGOȘ

comersant mare de saci și ponevi
instituit de împrumutare.

Telefon 500, — Adresa telegrafică:
Havas, Lugos.

10—6.